

Thomas van der Vlugt
& Vincent de Vries

**DE TIEN GEBODEN
VAN THOMAS**
Mijn levenslessen



VOORWOORD

De dag die je wist dat zou komen: je moet voor jezelf gaan zorgen. Maar laat dat nou net het enige zijn wat je niet hebt geleerd op school. Ik ook niet. Ik heb wel wat manieren en gewoontes van thuis meegekregen, maar de rest mocht ik lekker zelf uitzoeken.

En dan word je de wilde wijde wereld in gestuurd, om die shit te gaan rocken. Met op je spaarrekening nul euro. Want mijn studententijd was nogal prijzig. Maar ja, je bent maar één keer student. Dus moet je ervan genieten. En dat heb ik ook zeker gedaan. Ook al kan ik me er nog maar weinig van herinneren.

‘Thomas, ben je nou elke avond aan het feesten?’ Hoe vaak kreeg ik het niet te horen. Ik kon er hard om lachen. Totdat ik geen studiefinanciering meer kreeg. En ik dus op zoek moest naar werk.

Maar wat had ik daarover geleerd? Niks. Net zoals ik niks wist over ondernemen. Maar in plaats van op te noemen wat ik allemaal niet heb of kan, keek ik vooral naar wat ik wel had. En als

het geld op is, is het op, zei mijn vader altijd. Inmiddels heb ik daarvan gemaakt: als het geld op is, moet je zorgen dat er meer wordt verdiend.

Met dat in het achterhoofd liep ik al een tijdje met het idee rond om de dingen die ik mezelf heb (aan)geleerd op te schrijven. Zodat niet iedereen de domme fouten hoeft te maken die ik heb gemaakt.

Uiteraard heb ik ook veel slimme dingen gedaan. Dingen waar ik echt apetrots op ben. Die ontbreken ook niet in dit boek. Dat is zelfs misschien nog veel interessanter. Om te laten zien hoe ik het aangepakt heb.

Dat heb ik gedaan aan de hand van tien geboden. En dat is niet zomaar. Dat komt doordat ik gelovig ben opgevoed. Aan de hand dus van een boek dat bestaat uit een verzameling verhalen waaruit je verschillende lessen kunt leren. De Bijbel.

In die verhalen komen de tien geboden elke keer terug. Tien dingen waar je veel aan hebt. Net als hopelijk mijn tien geboden.

Thomas van der Vlugt, mei 2021, Laren

GEBOD 1

Wees onderscheidend en eigenwijs (en durf)

1:1 Wijk van de gebaande paden af

Een beetje extra aandacht is nooit verkeerd. Daarom vond ik het ook niet heel erg dat ik op de basisschool vanaf groep 3 bijles kreeg in lezen en spellen. Dat kon mij alleen maar helpen.

Een dyslexietest kon dat ook, zeker op de middelbare school. Want als blijkt dat je dyslectisch bent, krijg je nu eenmaal langer de tijd bij het maken van toetsen. En dat was wel zo handig voor me, ook omdat begrijpend lezen niet echt mijn sterkste punt was.

Hoe goedbedoeld ook, ik vond het niks, dat idee. En dat kwam niet alleen doordat ik dat mijn ouders niet wilde aandoen. Ik geloof dat je voor zo'n dyslexietest wel 1.000 euro moet lappen. Veel te veel geld natuurlijk.

Ik zag er ook van af omdat ik zo'n verklaring gewoon niet wilde. Ik ben toch niet gehandicapt? Want zo voelde het. Kennelijk was ik minder dan gemiddeld. Dommer ook. En dat hoeft ik echt niet op papier te hebben!

Het was alleen niet zo dat ik daardoor niet meer naar school wilde. Of dat ik me schaamde. Of angstig werd. Nou, dan kennen ze mij niet! Een van mijn talenten – en dat is gelukkig nog steeds zo – is dat ik het altijd en overal wel leuk kan maken. Daardoor heb en hield ik er altijd plezier in.

Dat had ik vooral als mijn schoolniveau met de niveaus van mijn broer en zus werd vergeleken. Dat geeft je zo'n unheimisch gevoel. Daarom ben ik ook zo boos op het hele schoolsysteem, zoals we dat tegenwoordig in Nederland kennen. Zit je op het vbmo-tl, zoals ik, dan ben je dommer dan de rest.

Ik weet wel, dat is wat kort door de bocht. Maar zo'n stempel krijg je wel. En geloof me: dat doet meer met je dan je denkt.

Het is ook zo oneerlijk. Niemand is minder. Natuurlijk, met een diploma op zak heb je – normaal gesproken – de rest van je leven een baan, een vast salaris, een mooi huis in een keurige woonwijk en uiteindelijk komt alles goed. Doe je ogen maar eens goed open. Grote kans dat je zo iemand kent.

Dat wil niet zeggen dat het niet anders kan. Sterker nog, als je net even van de gebaande paden afwijkt en zegt: fuck het systeem, nou, dan liggen er zoveel meer kansen.

Ik zie het om me heen. Ik ken zoveel gasten die veel verder zijn gekomen dan diegenen die wel binnen de lijntjes zijn gebleven. En dat zijn nu de echte aanpakkers. De mensen die de samenleving dragen.

Alleen, je moet daarin wel gesteund worden. En die steun ontbreekt momenteel als je in Nederland op school zit. Omdat ze vinden dat je niet intelligent genoeg bent. Anders had je echt wel een hogere score behaald bij de Cito-toets.

Maar ook dat is niet waterdicht. Zo heb je zelfs met een hoge

Cito-score geen zekerheid. Die toets was namelijk een van de weinige toetsen die ik wél goed maakte. Mijn score was namelijk 545! Ter info: sommigen gingen daarmee naar het gymnasium. Ik dus niet. Ik werd tegengehouden. Omdat ze vonden dat ik niet goed was in leren, kreeg ik het advies om vmbo-tl te doen. Doorstromen kon altijd nog.

Wat een onzin. Daarom snap ik ook heel goed dat het veelal de jongeren op een vmbo-school zijn die herrie schoppen en/of boos worden. En niet – uitzonderingen daargelaten – de vwo'ers.

De naam vmbo is gewoon waardeloos. Op deze manier worden de vmbo'ers alleen maar in een hokje geduwd waarin ze niet willen zitten. En krijgen ze dus niet de mogelijkheid om zichzelf te ontwikkelen op een manier zoals zij in gedachten hebben.

Dat is zo zwart-wit gedacht. Zo van: je kunt niet goed leren, dus je bent dom en daarom krijg je een lagere opleiding en uiteindelijk minder salaris.

Zo'n onzin. Oké, de meeste van deze jongeren kunnen inderdaad niet goed leren. Maar ze zijn op een andere manier intelligent. Neem mijn klasgenoten. Die konden breakdancen, free-runnen, handelen, bluffen. Of zoals iemand van de Ronde Tafel – een eliteclub voor ondernemers, niks voor mij dus – ooit eens tegen mij zei: 'Jij bent wel streetwise.' Daarom moet je deze jongeren ook geen boek geven, maar een uitdaging.

Ik weet er alles van. Als bijvak wilde ik toneel doen. Omdat ik het theater in wilde. Net als Theo Maassen, Najib Amhali en Youp van 't Hek, mijn grote voorbeelden van wie ik inmiddels alle shows uit mijn hoofd kende. En van wie ik alle boeken had en alle dvd's wel honderd keer had bekeken.

En dat was niet voor niets. Mijn grote droom was om cabare-

tier te worden. Zodat ik mensen niet alleen kan ontroeren en ze een boodschap kan meegeven, maar ook kan laten lachen.

Want dat is wat ik wil. Ik merk het nu ook. Als ik iemand een video laat zien, kijk ik niet mee naar het scherm, maar kijk ik hoe die persoon reageert. Het ontlokken van een emotie, daar gaat het om. Dat je mensen aan het nadenken zet.

Natuurlijk, geld verdienen is leuk. Maar als jou dát lukt, dus om je publiek te raken, dan heeft het pas echt iets van toegevoegde waarde wat je doet.

Dat zei ik ook tegen iedere leraar en iedere mentor die ik tegenkwam. Dat het mij zo fantastisch leek om mensen op die manier te entertainen. Maar keer op keer kreeg ik hetzelfde antwoord: leuk, maar dat wordt 'm niet.

Zo was er alleen voor havo/vwo-leerlingen een aparte theater- en sportklas. Voor vmbo-leerlingen dus niet. Dat is zo krom. Dat er op die manier onderscheid wordt gemaakt. Uiteindelijk ben ik maar mijn eigen theatergroep begonnen. Met behulp van een docent drama. Omdat hij wel zag dat ik het zo graag wilde.

Alleen al daarom zouden ze een andere naam moeten bedenken voor het vmbo. Geen idee hoe het zou moeten heten, daar ga ik ook niet over. Maar dat het anders moet, zodat iedereen dezelfde kans krijgt, ongeacht het niveau waar je op zit, dat weet ik wel. Op deze manier, de traditionele manier, krijg je alleen maar gradaties waar je, als je even niet oplet, weleens levenslang last van zou kunnen krijgen.

Ook dat is misschien wat kort door de bocht. Maar hebben ze zich in Den Haag weleens afgevraagd wat het mentaal met iemand doet als je voor minder wordt aangezien, enkel omdat je moeite hebt met taal en spelling?

Het maakte mij in elk geval superverrot. Op een gegeven moment dacht ik echt: ik zit in deze laag van de samenleving en daar ga ik nooit meer uit komen. En het erge is: dat is dus nog altijd zo. Er is nog altijd geen steek veranderd. Als ik jongeren tegenkom die op het vmbo zitten, begin ik er weleens over. Nou, ze weten precies wat ik bedoel.

Het is gelukkig nog aardig goed gekomen met me. Maar dat wil niet zeggen dat het mij niet heeft beschadigd. Ik wil het geen trauma noemen, beslist niet. Maar zelfs nu, op latere leeftijd, voel ik het nog.

Neem van mij aan: het doet echt wel pijn als iemand zegt dat je dom bent. Ook al is het misschien niet zo bedoeld. Zo voelt het wel. Alsof je wordt gepest vanwege een handicap. Je zegt toch ook niet tegen iemand dat hij dik of lelijk is?

Kijk, ik weet van mezelf echt wel dat ik niet de domste ben. Sociaal ben ik juist superintelligent. En ik kan met iedereen lullen. Niet alleen met de vuilnisman in de straat, maar ook met de CEO van de grootste multinational.

Maar op de een of andere manier blijf ik het wel in mijn achterhoofd houden. Zo van: ik ben niet de slimste. En dat is gewoon kut.

Kijk, ik lach er wel om als iemand onder mijn Instagram-post schrijft dat ik een spellingsfout heb gemaakt. Maar leuk is anders.

Maar aan de andere kant: zo ben ik – Thomas van der Vlugt uit Nieuwegein – nu eenmaal. Dit is wie ik ben. En daar heb ik mee te leren leven. En dat is ook niet erg. Want ik weet van mezelf dat ik een hoop andere kwaliteiten heb. En dat vind ik net even wat belangrijker.

* * *

Dat ik die theatergroep doorzette, was niet zomaar. Ik merkte al snel dat ik het niet erg vond om in de belangstelling te staan. Zo vond ik het heerlijk om te lachen en – misschien nog wel mooier – anderen aan het lachen te krijgen.

Sommigen worden daar misschien verlegen van. Ik niet. Sterker nog, ik had overal schijt aan en vond (en vind) het juist heel fijn om in het middelpunt van de belangstelling te staan.

Neem het feest van mijn opa en oma. Omdat ze vijftig jaar waren getrouwd, hadden ze een zaaltje afgehuurd en allerlei mensen uitgenodigd. En ook al kende ik de meesten niet en was ik nog maar een jaar of tien, ik stapte direct vol bravoure het podium op, pakte de microfoon en begon slap te lullen.

Blijkbaar had ik er toen al een gevoel voor en waren de grappjes goed. Want iedereen lag meteen in een scheur. Het is dat mijn vader mij na een tijdje beetpakte en zei dat het afgelopen was. Anders had ik daar ongetwijfeld nog gestaan.

Daar is ook mijn liefde voor het podium geboren, denk ik. Voor het eerst merkte ik dat ik ergens goed in was. Dat het natuurlijk ging. Ik hoefde niet mijn best te doen en de zaal genoot van mij. Tenminste, dat is hoe ik het me nu herinner.

Natuurlijk was ik op jonge leeftijd ook al bezig met de aandacht van meisjes. En ik moet toegeven: ik moest het niet hebben van mijn looks. En dat begreep ik ook wel: met mijn Harry Potter-kapsel en ribbroek was ik niet bepaald aantrekkelijk en stoer. Verre van, zelfs. Toch vonden de meiden me gelukkig wel interessant. Omdat ik die grappenmaker was.

Je kunt daarom wel zeggen dat ik in Nieuwegein, met een

moeder die overdag vrijwel altijd thuis was omdat ze in de nachtzorg werkte en een vader die een baan had als elektrotechnicus, zeker een relaxte jeugd gehad.

Oké, ik mocht van mijn ouders geen Jetix kijken, omdat ze vonden dat het een slechte invloed op me had. Maar voor de rest had ik weinig reden tot klagen.

Ik vraag me alleen af of anderen dat ook zo hebben ervaren. Laten we eerlijk zijn: ik was (en ben) natuurlijk niet de ideale schoonzoon, in de zin dat ik nooit kattenkwaad heb uitgehaald. Ik was altijd bezig. Dan klom ik weer op een dak en gooide ik cementzakken naar beneden bij een bouwplaats. Of was ik met iemand aan het knokken.

Dat wisten mijn ouders natuurlijk ook. Die waren niet gek. Of blind. Maar dat wilde, dat kregen ze niet uit hun (losgeslagen) zoon. Ze hebben het wel geprobeerd. Maar dat had geen enkele zin. Ik ging toch mijn eigen gang.

Dat betekende niet dat ik nooit verantwoordelijkheid nam. Juist wel. En daardoor kwam het ook altijd weer goed. Op die ene keer na dan. Een moment om nooit te vergeten. Niet alleen voor mijn ouders, maar ook voor mezelf. Want het is nogal wat, als je als zeventienjarige een Amsterdamse politiecel vanbinnen te zien krijgt.

Even voor de beeldvorming: er gaat al een wereld voor je open als je vanuit Nieuwegein in Amsterdam terechtkomt. Maar de wereld verandert helemaal als je tijdens een studentenfeest voor slechts 15 euro je bierpul de hele avond kunt bijvullen. Een

geweldig concept overigens: als je bier lauw was, gooide je het over je schouder weg en liep je naar de bar om een nieuwe te halen. Fantastisch!

En ja, dan word je niet alleen kogellam, maar krijg je ook de meest rare en wonderlijke ideeën. Zoals het scoren van een zoen bij een prostituee.

De kroeg waar we dronken, was om de hoek bij de Wallen, achter de Oude Kerk. Omdat niemand mij een zoen wilde geven, zelfs niet voor een paar euro, begon ik uit frustratie maar tegen enkele fietsen te trappen.

Dat had ik beter niet kunnen doen. Want op het moment dat ik me omdraai, met mijn bierpul nog altijd in de hand, zie ik twee agenten in burger op me aflopen. En ja, wat doe je dan? Inderdaad, je zet het op een lopen. Wat ik ook deed. Zo hard als ik kon. Om vervolgens drie straten verderop te doen alsof er niks aan de hand was. Dat leek me namelijk het beste. Iemand die rent valt natuurlijk op. Daarom leek het me ook beter om rustig over straat te lopen.

Het was het domste wat ik op dat moment kon doen. Want terwijl ik mijn doorweekte overhemd weer netjes in mijn broek deed, omdat ik dacht dat de kust wel weer veilig was, stopte er naast me een zilveren Volkswagen Polo en stapten er twee gasten uit die riepen dat ik was aangehouden. Ik kon wel door de grond zakken. Wat had ik er een spijt van dat ik mezelf zo had laten gaan.

De agenten, die me meteen in de boeien sloegen, hadden juist de grootste lol. Helemaal toen ze doorhadden dat ze niet zomaar iemand hadden opgepakt, maar een student rechten. Want ja, zeiden ze lachend, als je wordt veroordeeld wegens openbare

dronkenschap en vandalisme, tsja, dan kun je een mooie carrière natuurlijk wel op je buik schrijven. Echt, hoe vals kun je zijn!

Gelukkig kon ik ze, met een nog grotere glimlach, vrij snel ervan overtuigen dat ik toch echt iemand anders was dan diegene op de foto. Want dat was mijn broer Jacob, wiens studentenpas ik 'toevallig' in mijn binnenzak had.

Heerlijk, ik zie die teleurstelling nog op hun gezicht toen ik ze dat vertelde. Maar daarmee was de kous nog niet af. Ik had natuurlijk wel die fietsen vernield. Daar kon ik niet onderuit. En daar moest ik voor bloeden, zoals ze dat zeiden.

Maar ik had mazzel. Wederom. Omdat ik pas een week zeventien jaar was, hoefde ik niet voor de rechter te verschijnen. Laat staan dat ik een boete of een taakstraf kreeg. Het enige wat ik moest doen, was de volgende dag, na een nacht in de cel, mijn excuus aanbieden aan de eigenaar van een seksshop, het pand waar de fietsen tegenaan stonden.

Dat heb ik uiteraard gedaan. Ik kan je zeggen: dan voel je je wel heel erg klein en nietig, hoor. Ook omdat het totaal niet bij me past. Oké, ik hou van een beetje herrie schoppen. Maar van andermans spullen, daar blijf je gewoon met je poten van af.

Ik ben er dan ook zeker niet trots op. Ook omdat ik op deze manier mijn ouders flink teleur heb gesteld. Dat vond ik misschien nog wel het allerergste van alles. Niet dat die fiets stuk was. Maar dat ik hun vertrouwen had geschaad.

Ik bedoel: ze stonden dag en nacht voor me klaar. En dan doe ik zoiets. Dan kun je wel stoer zeggen: slapen in een politiecel stond al een tijdje op mijn bucketlist en dat kan ik nu mooi afvinken, maar dat is natuurlijk onzin.

Want dit voelde wel even als falen. Je wilt dat je ouders trots op je zijn. En dat waren ze op dat moment niet. En terecht.

Al was daar ook sprake van een soort miscommunicatie. Mijn vader zei altijd: 'Van je fouten moet je leren.' En dat is ook zo. Maar ik ging er altijd van uit dat je dan ook fouten mócht maken en dat de eerste keer niet uitmaakte. Inmiddels weet ik wel beter.